

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízdlila v právní věci **žalobců: a) B. V., b) J. V.**, zemřelé dne X, proti **žalovanému: Městský úřad Čáslav**, se sídlem nám. Jana Žižky z Trocnova 1, Čáslav, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2006, č. j. 44 Ca 20/2006 - 59,

takto:

- I.** Kasační stížnost stěžovatele B. V. **se zamítá.**
- II.** Řízení o kasační stížnosti stěžovatelky J. V. **se zastavuje.**
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) podali dne 5. 9. 2006 u Krajského soudu v Praze kasační stížnost proti usnesení krajského soudu blíže označenému v záhlaví. V této věci krajský soud rozhodoval o tom, zda jsou v případě stěžovatelů naplněny zákonné podmínky pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce soudem. Jelikož krajský soud shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků jsou naplněny jen zčásti, přiznal každému ze stěžovatelů osvobození z jedné poloviny. Vzhledem k tomu, že u stěžovatelů nebyly dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu, jejich návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti ze dne 22. 5. 2006 zamítl. Touto kasační stížností stěžovatelé brojili proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 5. 2006, č. j. 44 Ca 20/2006 - 27, jímž byl odmítnut pro nepřípustnost jejich návrh na obnovu řízení proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2004, č. j. 44 Ca 30/2003 - 191, kterým byla zamítnuta jejich žaloba na ochranu proti nečinnosti žalovaného.

Kasační stížnost ze dne 5. 9. 2006 byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), osobami oprávněnými, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

Stěžovatelé nejsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), přesto se v daném případě nejedná o důvod pro odmítnutí jejich kasační stížnosti. V řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není totiž důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný ve Sbírce NSS pod číslem 486/2005).

V průběhu řízení před Nejvyšším správním soudem stěžovatelka J. V., v záhlaví tohoto rozsudku uvedená sub b), zemřela. Tato skutečnost byla doložena soudním spisem vedeným u Okresního soudu v Kutné Hoře pod sp. zn. 22 D 271/2006, který si zdejší soud vyžádal, jehož součástí je i úmrtní list matričního úřadu Městského úřadu Čáslav, v němž je uvedeno, že J. V. zemřela v Č., N. M. 348, dne X.

Otázku způsobilosti být účastníkem řízení soudní řád správní upravuje v § 33 odst. 2. Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti, a ten, komu ji zákon přiznává. Tato způsobilost náleží zásadně osobě, která má podle hmotného práva způsobilost mít práva a povinnosti (právní subjektivita). Otázka právní subjektivity je upravena zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, konkrétně v § 7, v němž je stanoveno, že způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti vzniká narozením a zaniká smrtí. Způsobilost být účastníkem řízení tedy na základě výše uvedeného smrtí fyzické osoby zaniká.

Na základě § 64 s. ř. s., není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, se použijí pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení části třetí zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). Ztratí-li účastník řízení způsobilost být účastníkem v době po zahájení řízení do jeho pravomocného skončení, posoudí soud podle povahy věci, zda má řízení zastavit, přerušit anebo zda v něm může pokračovat (§ 107 o. s. ř.). Vyvstává zde nutnost posouzení otázky procesního nástupnictví, tedy zda povaha věci umožňuje v řízení pokračovat nástupcem. Dle § 107 o. s. ř. ztratí-li fyzická osoba způsobilost být účastníkem řízení a umožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, její dědici. V nyní posuzovaném případě Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že povaha věci týkající se předmětu kasačního řízení s případným nástupcem zemřelé účastnice neumožňuje v řízení pokračovat. Předmětem posouzení soudu je totiž přezkum rozhodnutí krajského soudu týkající se osvobození stěžovatelky od soudních poplatků z jedné poloviny a neustanovení zástupce k ochraně jejich práv pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze č. j. 44 Ca 20/2006 - 27, jímž byl odmítnut návrh na obnovu řízení proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 44 Ca 30/2003 - 191 o zamítnutí žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného Městského úřadu Čáslav, odboru výstavby a regionálního rozvoje. Jednalo se tedy o přezkum rozhodnutí, které je závislé na posouzení osobních finančních poměrů stěžovatelky, a proto je z povahy věci vyloučeno případné procesní nástupnictví v řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud proto na základě § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 107 odst. 5 o. s. ř., řízení o kasační stížnosti stěžovatelky J. V. zastavil.

Kasační stížnost stěžovatele uvedeného sub a) je přípustná.

Nejvyšší správní soud postupoval podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti a z jejího doplnění vyplývá, že stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Z obsahu soudního spisu zdejší soud zjistil, že krajský soud k doložení předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, tj. k prokázání, že stěžovatelé nemají dostatečné prostředky, zaslal stěžovatelům formuláře „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech k žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“. Po posuzování tohoto potvrzení krajský soud dospěl k závěru, že celkové poměry stěžovatelů odůvodňují osvobození navrhovatelů od soudního poplatku, který činí 3000 Kč, pouze z jedné poloviny. Navrhovatel B. V. pobíral v době rozhodování krajského soudu dávku sociální péče, příspěvek při péči za osobu blízkou, ve výši 5400 Kč měsíčně, jeho matka pobírala důchod v celkové výši 8170 Kč měsíčně, oba byli spoluvlastníky rodinného domu a pozemků a výlučnými vlastníky dalších pozemků. Takto zjištěné osobní a majetkové poměry vzal za východisko hodnocení a úvahy, zda žadatelé mají či nemají dostatečné prostředky (jak to má na mysli § 36 odst. 3 s. ř. s.) k tomu, aby mohli uplatnit svá práva u soudu. Vzal v úvahu přicházející výši soudního poplatku a dospěl k závěru, že žalobci nemají dostatečné prostředky k tomu, aby zcela hradili příslušný soudní poplatek, avšak nejsou zcela nemajetní, a proto jim přiznal částečné osvobození od soudního poplatku, a to z jedné poloviny. Dále krajský soud konstatoval, že vzhledem k tomu, že u stěžovatelů nejsou předpoklady, aby byli osvobozeni od soudních poplatků v plném rozsahu, nejsou u nich dány ani podmínky ve smyslu § 35 odst. 7 s. ř. s., aby jim soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupcem advokáta.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Vedle § 36 odst. 3 s. ř. s. se na základě § 64 s. ř. s. při rozhodování o osvobození od soudních poplatků aplikuje i § 138 o. s. ř. Ve smyslu tohoto zákonného ustanovení lze přiznat osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka, zcela nebo zčásti. Žadatel je přitom povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své majetkové a sociální poměry. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem. Objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele, resp. jejich tíživosti, v současné době v platném právu vyjádřeny nejsou. Soudy jsou proto nuceny překlenout tento nedostatek v každém konkrétním případě interpretací. Celkové zhodnocení všech okolností, které vypovídají o poměrech žadatele je tak věcí úvahy soudu a promítá se do závěru, zda je žadatel s ohledem na své poměry schopen

zaplatit soudní poplatky. Jestliže mu to jeho poměry nedovolují, je soud povinen mu přiznat tomu odpovídající osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu nebo zčásti.

Krajský soud tak postupoval správně, neboť objektivně zjistil, odpovědně zhodnotil a uvážil předpoklady na straně žadatele pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupcem advokáta a dospěl k řešení, které mu, aniž by museli plně hradit soudní poplatek, umožní soudní projednání jejich věci.

Nejvyšší správní soud proto ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost podanou stěžovatelem proti usnesení krajského soudu jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

